

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ
від 03 лютого 2022р.
(протокол №1, п.4)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ЧТЕІ ДТЕУ
від 03.02.2022р. № 14

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок організації практики студентів ЧТЕІ ДТЕУ
за кордоном

1. Загальні засади

1.1. У Положенні «Про порядок організації практики студентів ЧТЕІ ДТЕУ за кордоном» (надалі - Положення) розглядаються загальні питання організації, проведення і підбиття підсумків практики студентів за кордоном. Практика студентів за кордоном - одна з дієвих форм практичної підготовки, що є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки фахівців, які здобувають певний ступінь вищої освіти конкретної сфери економічної діяльності.

1.2. Дане Положення регулює проходження практики за кордоном студентів ЧТЕІ ДТЕУ та розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» від 28.12.2014 р., Указу Президента України №1013/2005 від 24.07.2005 р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», листа Міністерства освіти і науки України від 24.02.2009 р. № 1/9-38 «Про практичну підготовку студентів», Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. №35, Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою КМУ від 12.08.2015 р. № 579.

2. Мета і зміст практики

2.1. Метою практики є сприяння інтеграції національної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань студентів та вивчення практичного досвіду функціонування підприємств; забезпечення мобільності студентів; оволодіння студентами передовими технологіями організації виробництва та обслуговування споживачів; забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних фахівців на міжнародному ринку праці; удосконалення рівня володіння іноземними мовами та збагачення професійної лексики.

2.2. Вид, тривалість і терміни проведення практики за кордоном встановлюються залежно від конкретної спеціальності підготовки студентів відповідно до навчальних планів.

2.3. Зміст і послідовність проведення практики визначено у програмах, розроблених випусковими кафедрами згідно з освітньо-професійними програмами та навчальними планами підготовки фахівців за конкретними спеціальностями.

3. Бази практики

3.1. Об'єктом - базою практики студентів за кордоном є сучасні організації (фірми, компанії, установи, підприємства, у тому числі ЗВО) певної сфери (виду) економічної діяльності у провідних країнах світу.

3.2. Практика студентів ЧТЕІ ДТЕУ за кордоном проводиться в організаціях зарубіжних країн, з якими ЧТЕІ ДТЕУ чи ДТЕУ встановлено партнерські відносини у формі угод, контрактів, протоколів про наміри, договорів про співпрацю щодо організації та проведення практики. Зазначені документи мають бути укладені відповідно до чинного законодавства між організатором практики за кордоном або його офіційним представником в Україні, якому організатор практики надав свої повноваження, та ректором університету (директором інституту) і відповідати вимогам програми практики.

3.3. Місце проходження практики студента (країна, назва організації, її адреса) затверджується наказом ректора (директора) за умови відповідності майбутньої бази практики встановленим вимогам.

4. Організація і керівництво практикою

4.1. Рішення щодо проходження практики студентами інституту за кордоном приймається директором ЧТЕІ ДТЕУ відповідно до програми практики та угод з іноземними партнерами.

4.2. Після прийняття директором рішення про доцільність проходження студентами практики за кордоном навчальний відділ доводить до відома студентів відповідних курсів і спеціальностей інформацію щодо країни, в якій буде проходити практика, базу практики, мету та її тривалість.

4.3. Загальне керівництво організацією практики студентів за кордоном та контроль за її проведенням згідно з рішенням директора інституту, здійснюють відділ науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків (провідний фахівець з міжнародних зв'язків), відповідальні особи випускової кафедри відповідно до чинного законодавства. Загальна відповідальність за організацію, проведення і контроль практики за кордоном покладається на заступника директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку.

4.4. Відбір студентів на практику проводиться інститутом (університетом за поданням інституту) та організатором (фірмою, компанією, установою, підприємством, у тому числі ЗВО) практики за кордоном у межах визначеної у контракті кількості осіб на конкурсній основі.

4.5. Для відбору кращих студентів з метою направлення їх на практику, не пізніше ніж за 3 місяці до її початку, оголошується конкурс серед студентів відповідних спеціальностей. Об'яви про конкурс розміщуються на дошках оголошень інституту, сайті та в соціальних мережах.

4.6. До участі у конкурсному відборі допускаються студенти I, II, III курсів I рівня вищої освіти (які можуть обіймати робочі професії) та студенти I курсу II рівня вищої освіти (які можуть обіймати посади більш кваліфікованого рівня).

4.7. Основними критеріями відбору студентів на практику за кордон є:

- навчання на денній формі;
- середній бал успішності - не менше 4,0;
- володіння іноземною мовою (англійською, німецькою-за вимогою, а також (бажано) мовою країни - місця практики);
- рівень фахової підготовки, необхідний для виконання функціональних обов'язків на первинних посадах професійних назв робіт відповідно до зазначених у контракті.

4.8. Підставою для участі у конкурсному відборі для проходження практики за кордоном є написана власноруч заява-обґрунтування на ім'я директора (форма заяви - див. дод. 1) та заповнена анкета – (див. дод. 2). Заява повинна бути підписана студентом та завізована батьками, а також завізована завідувачем випускової кафедри, начальником відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків, заступником директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку.

4.9. На основі аналізу заяв-обґрунтувань претендентів на закордонну практику і, враховуючи рівень їх академічної успішності, знання іноземних мов,

досягнення у науково-дослідній роботі та громадському житті інституту, завідувачами кафедр проводиться попередній відбір студентів.

4.10. На підставі попереднього відбору завідувач кафедри формує особові справи студентів-претендентів на проходження практики, що повинні містити:

- характеристику студента, в якій відображаються його навчальні досягнення, участь у науково-дослідній роботі та громадському житті інституту, середній бал за час навчання;
- затверджені кафедрами індивідуальні завдання, що повинні бути виконані студентами під час проходження практики.

4.11. Не пізніше ніж за місяць до початку практики завідувач кафедри подає директору ЧТЕІ ДТЕУ список студентів-претендентів (додаток 3) з їх особовими справами.

4.12. Для проходження конкурсного відбору в інституті створюється конкурсна комісія (надалі - комісія). До складу комісії входять представник інституту, що відповідає за проведення практики за кордоном (провідний фахівець з міжнародних зв'язків відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків), завідувач кафедри/відповідальний за організацію практики за кордоном від випускової кафедри. Головою комісії є заступник директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку. Персональний склад конкурсної комісії щорічно затверджується директором інституту.

4.13. Комісія має право:

- розглядати, вносити пропозиції щодо змін та доповнень до документів, які регламентують умови, порядок, права та обов'язки студентів під час проходження практики за кордоном;
- розглядати подані заяви студентів щодо участі у практиці за кордоном та приймати відповідні рішення стосовно формування груп для проходження практики.

Комісія зобов'язана:

- встановлювати графіки проведення співбесід, тестувань студентів;
- оформлювати рішення та пропозиції комісії у вигляді протоколів засідання комісії та проєктів наказів по закладу вищої освіти;
- контролювати виконання документів, що регламентують проходження студентами практики за кордоном;
- розглядати та приймати відповідні рішення за скаргами студентів щодо організації та проведення практики за кордоном.

4.14. Конкурсний відбір для проходження практики за кордоном проходить на відкритому засіданні комісії та оформлюється протоколом. Перелік осіб, які направляються за кордон для проходження практики, оформляється згідно додатку 4 та затверджується наказом директора.

4.15. На практику за кордон допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану. В окремих випадках за умови успішного навчання та виконання графіку навчального процесу студенту може бути надано дозвіл директора про дострокове складання екзаменаційної сесії, але не раніше ніж за місяць до її початку.

4.16. Керівництво організацією практики студентів за кордоном від випускової кафедри здійснює керівник практики, який не менше ніж за місяць до

початку конкурсного відбору повинен інформувати студентів про можливості проходження практики за кордоном, надавати роз'яснення щодо порядку організації та проведення практики за кордоном, сприяти разом з відділом науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків оформленню відповідних документів, сформувати групи студентів за місцями - базами практики.

Пам'ятка студенту та основні етапи щодо підготовки до виїзду, перебування в країні та в організації - місці практики, дії після повернення з практики студентів представлені в дод. 5 і 6.

4.17. Студент зобов'язаний:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації стосовно оформлення всіх необхідних документів щодо в'їзду-виїзду з країни - місця практики, навчальної звітної документації;
- отримати завдання і програму практики;
- своєчасно прибути на підприємство - базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників від підприємства і інституту;
- надати власну електронну адресу і обов'язково щотижнево у встановлені дні, а при виникненні форс - мажорних та/або непередбачених у контракті обставин
- негайно інформувати керівника практики про хід її проходження під час перебування за кордоном;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно здати залік із виробничої практики (у дистанційному режимі).

5. Підбиття підсумків практики

5.1. Після закінчення терміну практики, передбаченого графіками освітнього процесу та лабораторно-екзаменаційних сесій студенти у визначені відповідними наказами дати (не пізніше 3-го робочого дня після завершення практики за графіком) здають залік з практики он-лайн.

5.2. Залік з практики може бути прийнятий у студента за умови виконання ним індивідуальних завдань, наявності оформленої документації (щоденника, звіту про виконання програми практики та індивідуальних завдань).

5.3. Викладач-керівник практики від кафедри приймає залік відповідно до діючої в інституті системи оцінювання знань студентів.

5.4. Після закінчення терміну практики та повернення з закордону студенти складають та подають: звіт скорочений - до відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків; інформацію про практику - до випускової кафедри.

5.5. Звіт (скорочений) про виконання студентом програми практики за кордоном подається до відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків у триденний термін після повернення з місця проходження практики (див. дод. 7).

5.6. Інформація про виконання програми, оформлена згідно вимог п.6 додатку 5 та індивідуального завдання практики за кордоном, подається на випускову кафедру у двотижневий термін після повернення студента з місця

проходження практики. Інформація про результати практики повинна бути оприлюднена на зборах студентів.

5.7. Невиконання без поважних причин програми практики та дострокове повернення студентів з баз практики розглядається керівництвом інституту як невиконання навчального плану та порушення навчальної дисципліни, в результаті чого приймається рішення про подальше навчання відповідно до Положення про проведення практичної підготовки студентів ЧТЕІ ДТЕУ.

6. Матеріальне забезпечення практики

6.1. Практика студентів за кордоном є добровільною. Матеріальні витрати щодо організації практики здійснюються відповідно до укладених договорів.

6.2. Організація-посередник (організатор) практики за кордоном повинна передбачити щоденне раціональне харчування студентів, забезпечення належних місць і умов проживання та заохочення за ненормований робочий час студента.

6.3. Під час практики у період роботи на робочих місцях і посадах з виплатою заробітної плати, за студентами зберігається право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

Директору ЧТЕІ ДТЕУ
А. А. Вдовічену

студента _____ курсу _____ групи

П.І.Б.

ЗАЯВА-ОБҐРУНТУВАННЯ

Прошу розглянути можливість щодо проходження мною практики у (країна, місто, підприємство) _____

з _____ по _____ .

Мета практики:

Завдання:

Джерела фінансування:

Студент

Підпис

Дата

Підписи батьків:

Погоджено:

Завідувач кафедри _____

ПІБ

АНКЕТА

Прізвище (як у закордонному паспорті), (англійською)	
Ім'я (як у закордонному паспорті) (англійською)	
Дівоче прізвище (тільки для жінок)	
ПІБ батька	
ПІБ мами	
Дата народження	
Місце народження	
Прописка (згідно паспорту)	
Громадянство	
Телефон (під яким доступний)	
Електронна адреса	
Закордонний паспорт (номер і серія)	
Дата видачі і термін дії закордонного паспорта	
Внутрішній паспорт (номер, серія, ким і коли виданий)	
Ідентифікаційний код	
Сімейне становище, кількість дітей	
Водійські права (категорії)	
Освіта, вказати спеціальність та курс	
Зріст (см.)	
Вага (кг.)	
1. Досвід роботи (з — по):	
Місце роботи (посада):	
Можу робити по даній спеціальності: (виконувані обов'язки)	
2. Досвід роботи (з — по):	

Місце роботи (посада):	
Можу робити по даній спеціальності: (виконувані обов'язки)	
Готовий працювати по спеціальності (всі, по яких готовий працювати:	
Мої вимоги (мінімальна заробітна плата, ін.):	
Відомості про хвороби і фізичні недоліки:	
Чи були раніше за кордоном: (вказати країну та мету поїздки)	
Чи були раніше судимості:	
Знання іноземних мов:	
Додаткові здібності та кваліфікації (курси, сертифікати, ін.)	

Підпис

**Список
студентів, що направляються для проходження практики в**

(назва підприємства)

№ пор.	ПІБ	Напрямок підготовки, професійне спрямування, спеціальність	Курс, група	Назва підприємства	Місце знаходження підприємства	Термін практики (початок - кінець)
1						
2						

**Список студентів ЧТЕІ ДТЕУ, що їдуть на практику в
у 20..... р.**

№ п/п	Прізвище, ім'я	Курс, група, спеціальність

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ВИЇЗДЖАЮТЬ ЗА КОРДОН ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

1. Для проходження конкурсного відбору студент пише на ім'я директора інституту заяву-обґрунтування (дод. 1)

2. Перед виїздом за кордон студенти повинні пройти обов'язковий інструктаж з техніки безпеки та правил поведінки в місцях проходження практики. Журнал обліку про проходження техніки безпеки знаходяться у провідного інженера з охорони праці.

3. Згідно із затвердженим розкладом здати залік із виробничої практики (у дистанційному режимі).

4. У триденний термін після повернення з місця проходження практики подати до відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків звіт про відрядження за кордон встановленого зразка на ім'я директора інституту за підписами: відряджуваного, відповідальних за практику за кордоном та завідувачів відповідних випускових кафедр, декана факультету, начальника відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків/провідного фахівця цього відділу та заступника директора з науково-методичної роботи, міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку інституту (структура та зразок звіту - дод. 7).

5. У двотижневий термін після повернення подати на випускові кафедри змістовну інформацію з проходження виробничої практики відповідно до програми практики та затвердженого завдання.

6. Інформація має складатися з текстової частини та додатків, що містять накопичений під час проходження практики матеріал (який засвідчує проходження студентом практики на конкретних посадах у структурних підрозділах):

- щоденник з практики;
- сертифікат про проходження практики;
- фотоматеріали (фотографії навколишньої території, інтер'єру, структурних підрозділів та робочих місць);
- відеоматеріали;
- документація про діяльність підприємства;
- каталоги, буклети та інша рекламно-сувенірна продукція;
- візитні картки тощо.

7. Відповідальним за проходження практики у тижневий термін після отримання інформації від студентів, організувати презентацію учасників практики про стажування для викладачів кафедр та студентів інституту.

ПОРЯДОК (ЕТАПИ) ПІДГОТОВКИ ДО ВІЇЗДУ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА КОРДОНОМ

1-й етап. Підготовка до від'їзду

1.1. Збір та оформлення документів:

При необхідності оформлення віз:

- довідка про несудимість;
- медична довідка;
- страховка з покриттям 30000 євро та перекладом на мову країни, в якій проходять практику;
- контракт і запрошення від підприємства з країни, в якій студент буде проходити практику;
- довідка про навчання в ЧТЕІ ДТЕУ;
- закордонний паспорт.
- для отримання віз, подання студентами-практикантами документів до Посольства (Консульства) іноземної держави здійснюється заздалегідь до початку проходження практики, враховуючи терміни розгляду документів і видачі віз.
- заповнення анкет, підготовка всіх необхідних документів здійснюється студентами самостійно. Всі витрати, пов'язані з отриманням віз та придбанням квитків на проїзд, оплачуються студентами-практикантами самостійно (якщо інше не обумовлено розпорядженням директора ЧТЕІ ДТЕУ).

У випадку проходження практики в країнах з безвізовим режимом:

- медична довідка;
- страховка для країн Євросоюзу з покриттям 30000 євро;
- закордонний біометричний паспорт.

Здача екзаменаційної сесії:

- студенти 1-ого, 2-ого та 3-го курсів повинні на початку відповідно 2, 4 та 6 семестрів отримати додаткові завдання з дисциплін, що викладаються у даному семестрі. За індивідуальним графіком у визначені дати здати екзаменаційну сесію. Студенти 3-го курсу за індивідуальним графіком повинні скласти державний екзамен з іноземної мови;
- студенти 5-ого курсу - на початку 2 семестру повинні отримати завдання на дипломну магістерську роботу (проект) та розпочати роботу над нею (ним) (1 розділ). На початку березня отримати направлення на базу практики та розпочати проходження комплексної виробничої практики з фаху. За індивідуальним графіком здати екзаменаційну сесію та звіт з комплексної виробничої практики з фаху. Розпочати роботу над науковою статтею та 2 розділом дипломної магістерської роботи (проекту).

1.2. Організація проведення інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності студентів:

- студенти на передодні практики повинні пройти відповідний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності із записом у журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності студентів.

2 етап. Проходження практики

2.1. Зустріч студентів з представниками організації-посередника або підприємства - бази практики; розміщення, інструктаж на робочому місці по техніці безпеки та посадовим обов'язкам.

2.2. Виконання функціональних обов'язків на робочих місцях за посадами відповідно до контракту.

2.3. Захист практики в дистанційному режимі.

2.4. Збирання матеріалів і написання інформації про практику за затвердженою програмою.

2.5. Бронювання і придбання квитків з країни, в якій проходять практику до України.

2.6. Отримання сертифікатів.

3 етап. Завершення практики та повернення в Україну

3.1. Повернення в Україну у терміни, визначені контрактом.

3.2. Підготовка і представлення інформації про закордонну практику і підготовка звіту про міжнародне відрядження для відділу науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків згідно з порядком, представленим у пам'ятці (дод.7).

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧТЕІ ДТЕУ
_____ А.А.Вдовічен
« _____ » _____ 20 ____ р.

**ЗВІТ
про закордонний виїзд**

(студента _____ курсу, спец. _____ групи _____)

_____ (ПІБ)

Країна перебування:

Мета практики (стажування):

Підстава для виїзду: наказ директора ЧТЕІ ДТЕУ № _____ від _____
запрошення _____

Місце перебування:

Термін перебування:

Джерела фінансування:

Керівник практики (стажування) від іноземного підприємства

(ПІБ., посада, телефон, факс, e-mail):

Основна частина (текст):

Результати та ефективність виїзду (текст):

Застосування набутого досвіду у навчанні та професійній діяльності: Висновки
(текст). Пропозиції (текст).

Додатки: копії отриманих дипломів, сертифікатів, свідоцтв, рекомендаційних листів та їх переклад українською мовою.

Дата

Підпис студента

Погоджено:

Заступник директора з науково-методичної роботи,
міжнародних зв'язків та інноваційного розвитку
_____ (ПІБ)

Начальник відділу науково-методичної
роботи та міжнародних зв'язків
_____ (ПІБ)

Завідувач кафедри _____
_____ (ПІБ)